

Diarienummer: SN-2024/184

Handläggare: Catrin Josephson, socialchef

Regeringskansliets diarienummer/referens: Ju2024/01476

YTTRANDE

Remissvar av SOU 2024:39 Skärpta regler om ungdomsövervakning och straffreduktion för unga

Bakgrund

Knivsta kommun har fått tillfälle att lämna synpunkter på delbetänkandet Skärpta regler för ungdomsövervakning och straffreduktion för unga. Detta har fördelats till socialnämnden, vars delegat är socialchef.

Sammanfattning

Knivsta kommun avstyrker förslaget att ta bort ungdomsreduktionen för unga lagöverträdare i åldrarna 18-20 år.

Knivsta kommun avstyrker förslaget att förändra nuvarande ungdomsreduktion för unga lagöverträdare i åldrarna 15-17 år.

Knivsta kommun tillstyrker i huvudsak förslaget att införa en ny påföljd i form av utvidgad ungdomsövervakning men avstyrker att påföljden ska inledas i fängelse.

Knivsta kommun påtalar att de ekonomiska konsekvenserna för kommunen bör utredas ytterligare.

Uttalanden som bör beaktas

Knivsta kommun anser att var och ett av de tre särskilda betänkandena av utredningens experter bör beaktas i sin helhet.

Ungdomsreduktionen för lagöverträdare i åldrarna 18–20 år avskaffas

Knivsta kommun avstyrker förslaget att ta bort ungdomsreduktionen för unga lagöverträdare i åldrarna 18-20 år.

Det finns sedan 2022 inte längre någon ungdomsreduktion för de i åldersgruppen som begår allvarliga brott. Den föreslagna förändringen skulle således gälla för de mindre allvarliga brotten. Eftersom de flesta unga lagöverträdare idag inte begår upprepade brott och eftersom ingen forskning finns som stödjer att skärpta straff för unga minskar risken för upprepade brottslighet riskerar den föreslagna förändringen att genom ett alltför generellt grepp försvåra många ungas återanpassning i samhället.

Ungdomsreduktionen för lagöverträdare i åldrarna 15–17 år förändras

Knivsta kommun avstyrker att förändra ungdomsreduktionen för lagöverträdare i åldrarna 15-17 år.

Eftersom de flesta unga lagöverträdare idag inte begår upprepade brott och eftersom ingen forskning finns som stödjer att skärpta straff för unga minskar risken för upprepade brottslighet riskerar den föreslagna förändringen att genom ett alltför generellt grepp försvåra många ungas återanpassning i samhället.

Om en förändring av ungdomsreduktionen ändå genomförs för denna åldersgrupp anser Knivsta kommun att modellen istället bör medge en nyanserad bedömning utifrån brottets natur och den unges omständigheter istället för att schematiskt endast utgå ifrån ålder i fallande skala.

Ungdomsövervakning i fler fall.

Knivsta kommun instämmer i utredningens resonemang om att ungdomsövervakning kan ha en större brottsförebyggande effekt än ungdomsvård och ungdomstjänst, särskilt om den unge lagöverträdaren tidigare dömts till dessa påföljder men ändå återfaller i brott. Knivsta kommun har därmed inget att erinra mot utredningens förslag att ungdomsövervakning kan dömas ut i fler fall.

Utvidgad ungdomsövervakning.

Knivsta kommun tillstyrker i huvudsak förslaget att införa en ny påföljd i form av utvidgad ungdomsövervakning men avstyrker att påföljden ska inledas i fängelse.

Knivsta kommun ser positivt på påföljder som håller barn ifrån fängelse. Den nya påföljden utvidgad ungdomsövervakning kan bli ett rimligt steg i straffskalan mellan ungdomsövervakning och fängelse.

Att inleda påföljden i fängelse försämrar kraftigt de goda argumenten för påföljden, vilka Knivsta kommun anser främst är att hålla den unge ifrån fängelsemiljön samt att inte avbryta de skyddsfaktorer som kan finnas i den unges vardag, såsom till exempel en etablerad skolgång i en viss skola.

Om påföljden ändå kommer att inledas i fängelse är det nödvändigt att kompetensen hos personalen motsvarar kompetens hos koordinator och socialtjänstens familje- och ungdomsbehandlare och inte utgår ifrån kriminalvårdens ordinarie bemanning.

Ekonomisk konsekvens för kommunerna

Knivsta kommun bedömer att de ekonomiska konsekvenserna för kommunerna inte utretts tillräckligt avseende fler fall av ungdomsövervakning och avseende ny påföljd utvidgad ungdomsövervakning.

Knivsta kommun bedömer att den enskildes hemmiljö, med anledning av vårdnadshavares resurser och hemmavarande syskons situation, ofta kommer att vara olämplig för verkställighet av påföljden utvidgad ungdomsövervakning. Matchning mot ordinärt familjehem kommer sannolikt vara svårt. Konsulentstödda familjehem eller stödboenden är mer sannolika insatsformer, vilket är kostsamma insatser för kommunen.

Catrin Josephson
socialchef